REPUBLIKA HRVATSKA
ZADARSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN
KLASA: 920-02/22-01/03
URBROJ: 2198-1-23-5
Zadar, 24. siječnja 2023. godine

Na temelju članka 17. stavak 3. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj: 16/19) i članka 27. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“, br. 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 11/18, 5/20, 5/21) župan Zadarske županije dana podnosi

IZVJEŠĆE
o izvršenju Plana djelovanja Zadarske županije u području prirodnih nepogoda za 2022. godinu

I.
UVOD

Odredbom članka 17. stavak 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj: 16/19 - u daljnjem tekstu: Zakon) propisano je da predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 30. studenog tekuće godine donosi Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda. Člankom 17. stavkom 3. Zakona propisano je da izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu JLPS do 31. ožujka tekuće godine izvješće o izvršenju Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda za proteklu kalendarsku godinu.
Zadarska županija donijela je Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2022. godinu („Službeni glasnik Zadarske županije br. 30/22 - u daljnjem tekstu: Plan djelovanja). Plan sadrži popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastanka prirodne nepogode, procjenu osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja stanovništva, imovine i gospodarskih funkcija te sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz zakona ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

II.
PROGLAŠENJE PRIRODNIH NEPOGODA

Prirodnom nepogodom smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili okolišu.

Prirodnim nepogodama smatraju se:
1. potres
2. olujni, orkanski i ostali jaki vjetar
3. požar
4. poplava
5. suša
6. tuča
7. mraz
8. izvanredno velika visina snijega
9. snježni nanosi i lavina
10. nagomilavanje leda na vodotocima
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta
12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda grada/općine za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području grada/općine najmanje 30%. ispunjenje uvjeta za proglašenje prirodne nepogode utvrđuje gradsko/općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda. odluku o proglašenju prirodne nepogode za grad/općinu donosi župan na prijedlog gradonačelnika/načelnika.

Planom djelovanja definirane su prirodne nepogode izgledne za područje Zadarske županije temeljem vrste i intenziteta prirodnih nepogoda koje su u zadnjih 10 godina ugrozile teritorijalno područje Zadarske županije.

Planom djelovanja obuhvaćene su sljedeće prirodne nepogode:
1. suša
2. olujni i orkanski vjetar
3. obilne oborine
4. snježni nanosi i lavina
5. poledica
6. tuča
7. mraz.

III.

PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI U 2022. godini

Područje Zadarske županije tijekom ljetnih mjeseci 2022. uslijed velikog broja bezoborinskih dana bilo je izloženo dugotrajnijoj suši.

Suša je prirodna nepogoda koja često pogađa područje Zadarske županije. Učinci suše, uvjetovani duljim nedostatkom oborina, visokom temperaturom i niskom vlažnošću zraka, očituju se ubrzanim isparavanjem vode iz zemljišta i biljaka, postupnom isušivanju zemljišta, najprije površinskih slojeva, a kasnije i dubljih gdje se nalazi korijenje biljaka. Nedostatak oborina u duljem vremenskom razdoblju može, s određenim faznim pomakom, uzrokovati i hidrološku sušu koja se očituje smanjenjem površinskih i dubinskih zaliha vode.

Dugotrajna suša pogoduje širenju šumskih požara, može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodnom gospodarstvu te u drugim gospodarskim djelatnostima.

Posljedice suše, intenziteta prirodne nepogode se mogu negativno odraziti i na opskrbu stanovništva vodom zbog smanjenja kapaciteta vodocrpilišta i presušivanjem bunara u privatnom vlasništvu. U kombinaciji s povišenim temperaturama zraka i tla, mogu se očekivati zdravstvene tegobe, naročito stanovnika starije dobi. Gubici, prouzročeni sušom, nastali umanjenim prihodima na poljoprivrednim površinama (voće, povrće, žitarice, krmno bilje), odražavaju se na kućne budžete stanovništva koje se bavi poljoprivredom.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice suše.
U 2022. godini u Zadarskoj županiji nije bilo proglašenja prirodne nepogoda. Unatoč tome što bilježimo pojavu suše tijekom ljetnih mjeseci i njezinih posljedica na poljoprivrednim i šumskim površinama, Općinska i Gradska povjerenstva za procjenu šteta, koja prva izlaze na teren, nisu u preliminarnim procjenama šteta utvrdila visinu i opseg počinjenih šteta koji ispunjavaju zakonske uvjete za proglašenje. Stoga nije bilo ni potrebe za primjenom mjera i aktivnosti iz Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2022. godinu.
Drugih vrsta prirodnih nepogoda, koje bi u ozbiljnijoj mjeri ugrozile teritorijalno područje Zadarske županije tijekom protekle godine nije bilo.

IV.

SREDSTVA POMOĆI ZA UBLAŽAVANJE I DJELOMIČNO UKLANJANJE POSLJEDICA PRIRODNIH NEPOGODA

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što su oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva.
Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenih osiguravaju se iz:
- Državnog proračuna s proračunskog razdjela Ministarstva financija
- Fondova Europske unije
- Donacija.

Sredstva iz europskih fondova ne mogu se osigurati unaprijed, njihova dodjela se provodi prema posebnim propisima kojima se uređuje korištenje sredstava iz fondova EU.
Kako nije bilo proglašenja prirodne nepogode nisu ostvareni ni uvjeti za isplatu sredstava Državnog proračuna za ublažavanje posljedica suše oštećenima na području Zadarske županije.

V.

Ovo Izvješće se sukladno članku 17. stavak 3. Zakona dostavlja Županijskoj skupštini na nadležno postupanje.

REPUBLIKA HRVATSKA ZADARSKA ŽUPANIJA ZADAR

ŽUPAN

Božidar Longin, dipl ing.